

ΕΡΕΥΝΑ : Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Η Κοινωνία της Πληροφορίας θέτει τη βιώσιμη ανάπτυξη ως βασικό πυρήνα της στρατηγικής της εταιρικής ευθύνης, υιοθετώντας την από την πρώτη ημέρα λειτουργίας της.

Στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης παρέχοντας νέες και καινοτόμες λύσεις σε ορισμένες από τις πιο πιεστικές προκλήσεις αειφορίας. Οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων, στην αύξηση της πρόσβασης σε πληροφορίες και υπηρεσίες και να επιτρέψουν τη λήψη πιο ενημερωμένων αποφάσεων. Μπορούν επίσης να συμβάλουν στην αύξηση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της δημόσιας δέσμευσης και να υποστηρίξουν την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων που είναι πιο βιώσιμα και χωρίς αποκλεισμούς.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας σε συνεργασία με την εταιρεία InValue, για την καλύτερη κατανόηση του τρέχοντος επιπέδου ευαισθητοποίησης και ωριμότητας για τη βιώσιμη ανάπτυξη στον δημόσιο τομέα της Ελλάδας, **πραγματοποιήθηκε έρευνα πεδίου τον Φεβρουάριο του 2023, με δομημένο ερωτηματολόγιο** για την αξιολόγηση των τάσεων και των δράσεων των δημόσιων φορέων..

1 Έρευνα Πεδίου

Τα τελευταία χρόνια, υπάρχει μια αυξανόμενη συνειδητοποίηση της σημασίας της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανάγκης για δράση για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων. Αυτή η τάση είναι εμφανής στον δημόσιο τομέα στην Ελλάδα, όπου οι φορείς επικεντρώνονται όλο και περισσότερο στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών και στην αντιμετώπιση ζητημάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο αυτό, η έρευνα επικεντρώθηκε και στη σημασία της χρήσης της **Ψηφιακής Τεχνολογίας**, στοχεύοντας στην ανάδειξη και του υποστηρικτικού ρόλου της ΚτΠ Μ.Α.Ε. στο σχεδιασμό και υλοποίηση σχετικών δράσεων. Η εμπειρία της ΚτΠ εξασφαλίζει τα απαραίτητα εργαλεία που απαιτούνται για το τρίγωνο βιωσιμότητας, κοινωνία-οικονομία-περιβάλλον καθώς:

- Είναι ο κεντρικός εταίρος για την δημιουργία του Ψηφιακού Κράτους
- Λόγω του κομβικού της ρόλου ανάμεσα στο Δημόσιο και στον Ιδιωτικό τομέα, γνωρίζει πως να σταθμίζει και να θέτει τις προτεραιότητες για

ΕΡΕΥΝΑ : Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

την ικανοποίηση των αναγκών, έχοντας δημιουργήσει ένα δημιουργικό πλαίσιο διαλόγου μεταξύ της αγοράς και του κράτους μέσα στο οποίο μπορούν τα ενδιαφερόμενα μέρη να συνδιαλέγονται.

- Μπορεί και αναλαμβάνει αλλά και συντονίζει ενέργειες με τη συμμετοχή και την ενεργοποίηση όλων όσων εμπλέκονται σε ζητήματα που αφορούν την κοινωνία (πολίτες, αγορά, πολιτεία).

Μεθοδολογία - Συμμετέχοντες

Η ποσοτική έρευνα πεδίου βασίστηκε στη συλλογή στοιχείων από τους φορείς μέσω αποστολής δομημένου ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο διακινήθηκε στο σύνολο των δημόσιων φορέων οι οποίοι διαχωρίστηκαν στις παρακάτω κατηγορίες:

- Κεντρική Κυβέρνηση
- ΟΤΑ
- Ανεξάρτητη Αρχή
- Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
- Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου

Η έρευνα είχε στόχο να εντοπίσει τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη στον δημόσιο τομέα της Ελλάδας και να δώσει πληροφορίες για το πώς μπορούν να βελτιώσουν τις πρακτικές τους και να συμβάλουν στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Το ερωτηματολόγιο δομήθηκε με σαφή και περιεκτικό τρόπο και αποτυπώθηκε με τη μορφή 8 συνολικών ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής. Ο συνολικός χρόνος συμπλήρωσης ορίστηκε στα 8 λεπτά (max) και στόχος ήταν να αποτυπωθούν – πέραν του επιπέδου αντίληψης και κατανόησης- και οι παράγοντες εκείνοι οι οποίοι ενισχύουν αλλά και δυσχαιρένουν την ανταπόκριση του εκάστοτε φορέα. Τέλος εξετάστηκε η πρόθεση για συμμετοχή σε επιμέρους δράσεις Ψηφιακού Μετασχηματισμού σχετικά με την Βιώσιμη Ανάπτυξη.

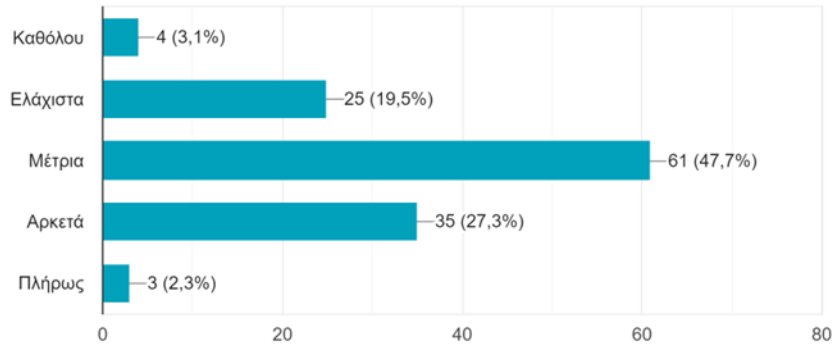
Αποτελέσματα - Ευρήματα

Η έρευνα ήταν ενεργή για στο διάστημα 13.2.2023 έως 6.3.2023 και συνολικά συλλέχθηκαν **125 απαντήσεις** φορέων.

Ερώτηση 1: Σε ποιο βαθμό αντιλαμβάνεται το προσωπικό του φορέα σας την έννοια της Βιώσιμης Ανάπτυξης;

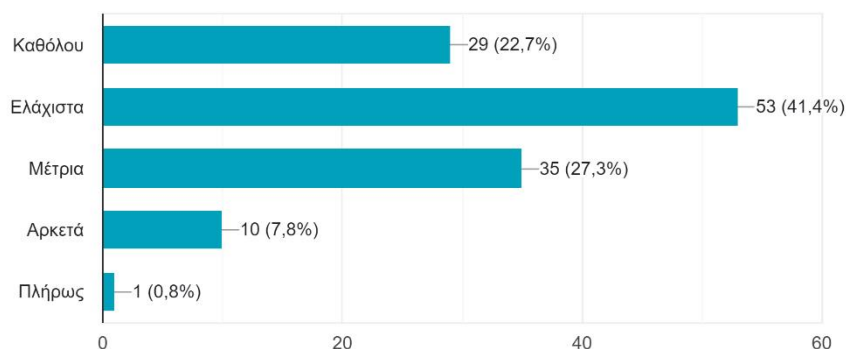

ΕΡΕΥΝΑ : Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι μια σημαντική μερίδα των ερωτηθέντων (σχεδόν 70%) αντιλαμβάνονται ένα χαμηλό ή μέτριο επίπεδο κατανόησης της έννοιας της Βιώσιμης Ανάπτυξης από το προσωπικό του οργανισμού τους. Αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη για αυξημένη ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση σχετικά με το θέμα εντός του οργανισμού για περαιτέρω πρόοδο προς βιώσιμες πρακτικές.

Ερώτηση 2: Σε ποιο βαθμό γνωρίζει το προσωπικό του φορέα σας την Agenda 2030 του ΟΗΕ και τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) που υιοθετήθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2015 από τα 193 κράτη-μέλη του;

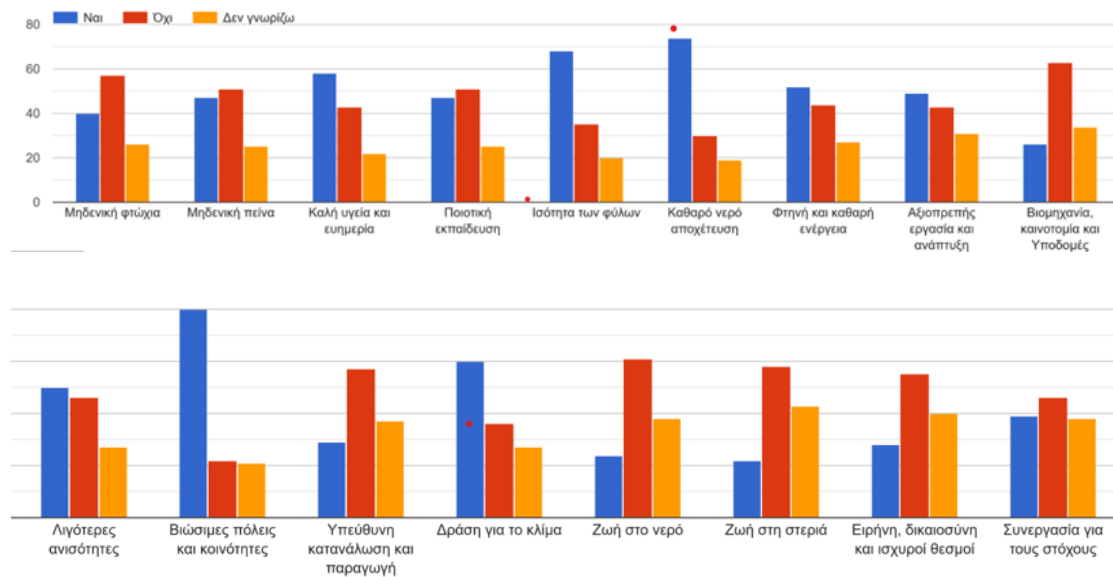

Ένα σημαντικό μέρος, 64% του προσωπικού των οργανισμών, φαίνεται να έχει περιορισμένη επίγνωση της ατζέντας του ΟΗΕ για το 2030 και των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), όπως φαίνεται από την απάντηση που έδωσε η πλειοψηφία. Η αντιμετώπιση αυτού του χάσματος γνώσης θα μπορούσε να είναι ένα πολύτιμο βήμα προς την προώθηση της δέσμευσης του οργανισμού για βιώσιμη ανάπτυξη.

ΕΡΕΥΝΑ : Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Ερώτηση 3: Υλοποιεί/συμμετέχει ο Φορέας σας σε δράσεις σχετικές με κάποιο από τους παρακάτω στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) του ΟΗΕ ;

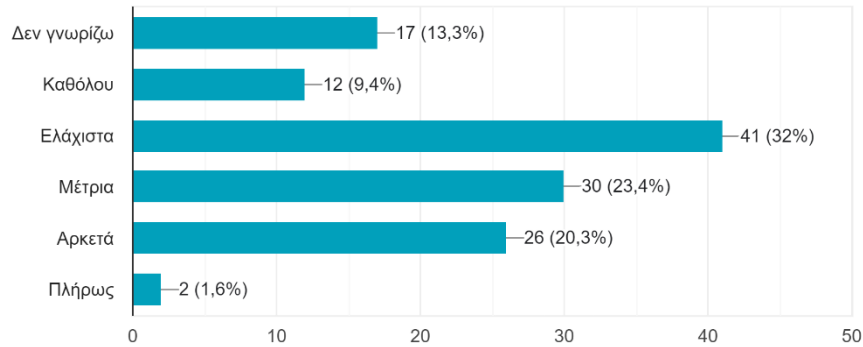

Συμπεραίνεται ότι έχουν γίνει ενέργειες από τους οργανισμούς σχετικά με τους στόχους SDG 6 (Καθαρό νερό και αποχέτευση) και SDG 11 (Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες). Ωστόσο, όπως αποτυπώνεται, υπάρχει μεγάλο περιθώριο βελτίωσης στην υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με τους SDG 4 (Ποιοτική Εκπαίδευση), 9 (Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομή), 12 (Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή), 13 (Δράση για το κλίμα) και 17 (Συμπράξεις για τους Στόχους) . Θα πρέπει να επικεντρωθούμε σε αυτούς τους τομείς για να διασφαλίσουμε μια πιο ολοκληρωμένη και αποτελεσματική προσέγγιση προς την αειφόρο ανάπτυξη.

Ερώτηση 4: Θεωρείτε πως έχουν ενσωματωθεί οι παραπάνω στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) στις διαδικασίες ή/και στη στρατηγική του φορέα σας ;

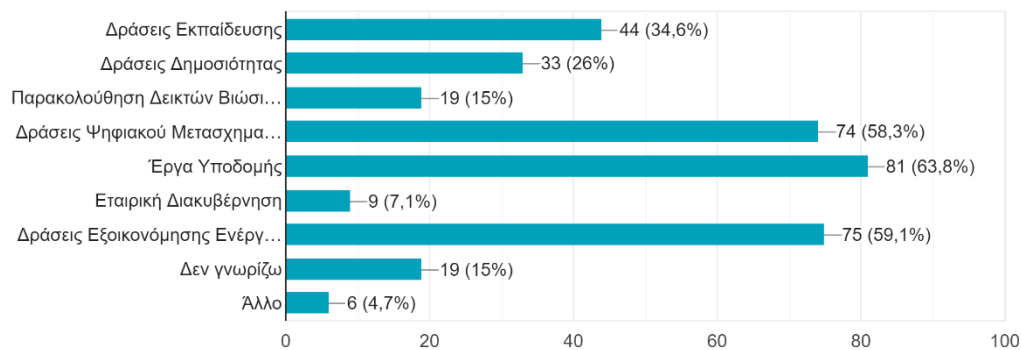

ΕΡΕΥΝΑ : Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Με βάση τις απαντήσεις, φαίνεται ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης στην ενσωμάτωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) στις διαδικασίες ή/και τη στρατηγική του οργανισμού, με την πλειονότητα του προσωπικού να υποδεικνύει μόνο ένα χαμηλό έως μεσαίο επίπεδο ολοκλήρωσης. Περαιτέρω εκπαίδευση και δράση ενδέχεται να απαιτούνται για την καλύτερη ενσωμάτωση των ΣΒΑ στις πρακτικές των οργανισμών.

Ερώτηση 5: Τι είδους δράσεις υλοποιεί ο φορέας σας σχετικά με τους στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs);

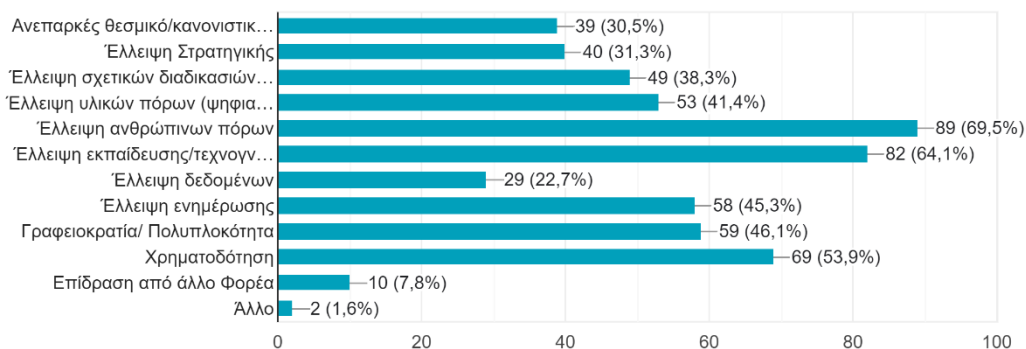

Είναι σαφές ότι η πλειοψηφία των οργανισμών υλοποιούν έργα υποδομής και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε σχέση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Ωστόσο, υπάρχει επίσης σημαντικό δυναμικό για την εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων, ενεργειών ψηφιακού μετασχηματισμού και παρακολούθησης δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης προκειμένου να προωθηθεί περαιτέρω η πρόοδος προς τους ΣΒΑ. Είναι σημαντικό για τους οργανισμούς να

ΕΡΕΥΝΑ : Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

διερευνήσουν αυτούς τους τομείς και να αναπτύξουν ολοκληρωμένες στρατηγικές για την αντιμετώπιση των ΣΒΑ με ολιστικό τρόπο.

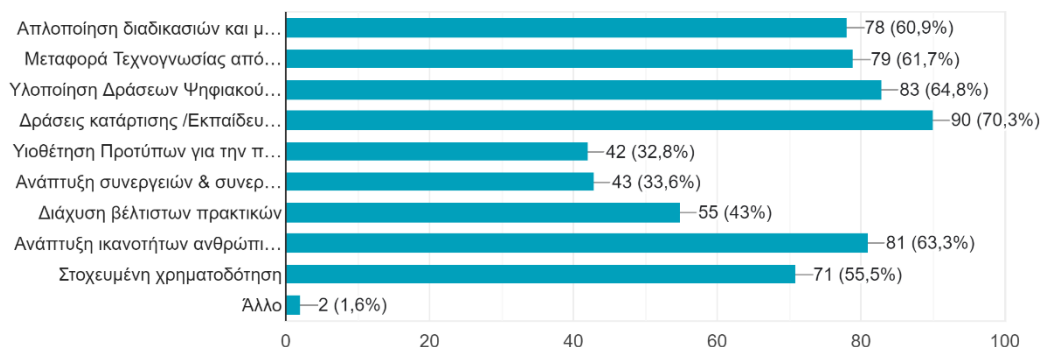
Ερώτηση 6: Ποιοι από τους παρακάτω παράγοντες θεωρείτε πως δυσχεραίνουν την ενσωμάτωση των στόχων ή/και την υλοποίηση δράσεων Βιώσιμης Ανάπτυξης στο φορέα σας ;

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι υπάρχουν αρκετοί παράγοντες που δυσκολεύουν τους οργανισμούς να ενσωματώσουν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) και να εφαρμόσουν σχετικές δράσεις. Οι πιο συχνά αναφερόμενες προκλήσεις περιλαμβάνουν την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού (68,3%) και την έλλειψη εκπαίδευσης και τεχνογνωσίας (65%). Επιπλέον, πολλοί ερωτηθέντες τόνισαν ζητήματα με τους υλικούς πόρους (41,5%), τη χρηματοδότηση (54,5%) και τη γραφειοκρατία/πολυπλοκότητα (46,3%) ως εμπόδια για την ενσωμάτωση των ΣΒΑ. Αυτά τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα είναι κρίσιμη για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στους οργανισμούς.

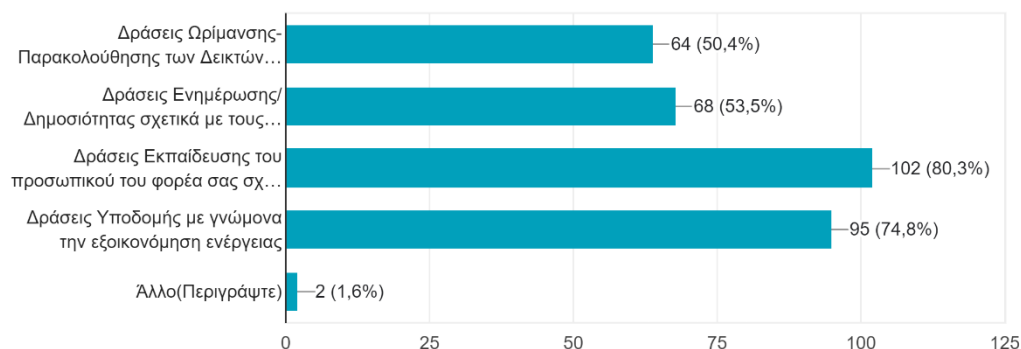
Ερώτηση 7: Ποιοι από τους παρακάτω παράγοντες θεωρείτε πως ενισχύουν την ανταπόκριση του φορέα σας στους στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης;

ΕΡΕΥΝΑ : Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Με βάση τις απαντήσεις που ελήφθησαν, είναι προφανές πως η υλοποίηση δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού κατάρτισης και εκπαίδευσης προσωπικού, η ανάπτυξη ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού και η μεταφορά τεχνογνωσίας από άλλους φορείς (δημόσιους και ιδιωτικούς) είναι οι σημαντικότεροι παράγοντες που μπορούν να ενισχύσουν την ανταπόκριση του οργανισμού στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. . Επιπλέον, σημαντικοί παράγοντες θεωρούνται επίσης η, η απλοποίηση των διαδικασιών και η μείωση της γραφειοκρατίας και η στοχευμένη χρηματοδότηση. Η υιοθέτηση προτύπων για την παρακολούθηση και εφαρμογή δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης, η ανάπτυξη συνεργειών και συνεργασιών μεταξύ δημόσιων φορέων σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης και η διάδοση βέλτιστων πρακτικών προσδιορίστηκαν επίσης ως παράγοντες που μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της ανταπόκρισης του οργανισμού στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Ερώτηση 8: Σε ποιες από τις παρακάτω δράσεις Ψηφιακού Μετασχηματισμού σχετικά με τη Βιώσιμη Ανάπτυξη θα θέλατε να συμμετάσχει ο φορέας σας;

ΕΡΕΥΝΑ : Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, φαίνεται ότι μια σημαντική πλειονότητα των ερωτηθέντων (79,5%) θα ήθελε ο οργανισμός τους να συμμετάσχει σε δράσεις κατάρτισης για το προσωπικό τους για την αειφόρο ανάπτυξη, ακολουθούμενες στενά από δράσεις υποδομής με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας (75,4%). Επιπρόσθετα, δράσεις ενημέρωσης/δημοσιότητας σχετικά με στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (53,3%) και δράσεις ωρίμανσης, όπως η παρακολούθηση δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης (50,8%), προσδιορίστηκαν επίσης ως τομείς ενδιαφέροντος για οργανισμούς που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού που σχετίζονται με την αειφόρο ανάπτυξη.

Συμπεράσματα

Με βάση τα δεδομένα της έρευνας, είναι προφανές ότι υπάρχει μεγάλο περιθώριο βελτίωσης όσον αφορά την ενσωμάτωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) στο μεγαλύτερο ποσοστό των φορέων του δημόσιου τομέα στην Ελλάδα. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι σχεδόν το 70% των ερωτηθέντων δεν είχαν καθόλου ή ελάχιστη κατανόηση της έννοιας της Βιώσιμης Ανάπτυξης και περισσότερο από το 60% δεν γνώριζε την Ατζέντα 2030 και τους 17 ΣΒΑ.

Ωστόσο, τα αποτελέσματα έδειξαν επίσης ότι υπάρχει προθυμία να υλοποιηθούν δράσεις σχετικές με τους ΣΒΑ, με ένα υψηλό ποσοστό ερωτηθέντων να δηλώνει πρόθυμο να συμμετέχει και να υλοποιήσει δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού, εκπαίδευσης και δημοσιότητας. Ωστόσο, υπάρχει ακόμη περιθώριο βελτίωσης όσον αφορά στην παρακολούθηση δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης, την εταιρική διακυβέρνηση και την υιοθέτηση προτύπων για την παρακολούθηση και την εφαρμογή δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης.

Η έρευνα ανέδειξε επίσης ορισμένους από τους παράγοντες που δυσκολεύουν τους οργανισμούς του δημόσιου τομέα να ενσωματώσουν τους στόχους ή/και να εφαρμόσουν δράσεις αειφόρου ανάπτυξης. Οι κορυφαίοι παράγοντες ήταν η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού, η έλλειψη εκπαίδευσης και τεχνογνωσίας καθώς και η έλλειψη υλικών πόρων όπως τα ψηφιακά μέσα και οι υποδομές.

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, οι προτάσεις για δράσεις μέσω του ψηφιακού μετασχηματισμού για τη βιώσιμη ανάπτυξη θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:

ΕΡΕΥΝΑ : Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

- Υλοποίηση ενεργειών ψηφιακού μετασχηματισμού: Ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της παρακολούθησης και της υλοποίησης δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα θα πρέπει να υιοθετήσουν ψηφιακά εργαλεία και τεχνολογίες για να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους για βιωσιμότητα.
- Δράσεις υποδομής με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας: Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι τα έργα υποδομής αποτελούν δημοφιλή τομέα δράσης για την αειφόρο ανάπτυξη και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα θα πρέπει να επικεντρωθούν στην εφαρμογή μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια και τις εγκαταστάσεις τους.
- Δράσεις κατάρτισης και εκπαίδευσης προσωπικού: Υπάρχει ανάγκη για στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης για τη βελτίωση της κατανόησης των εννοιών της αειφόρου ανάπτυξης και των ΣΒΑ μεταξύ των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα.
- Μεταφορά τεχνογνωσίας από άλλους φορείς (Δημόσιο και Ιδιωτικό): Οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα θα πρέπει να συνεργάζονται με άλλους φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, για την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με δράσεις αειφόρου ανάπτυξης.

Συμπερασματικά, τα δεδομένα της έρευνας υπογραμμίζουν την ανάγκη οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα στην Ελλάδα να δώσουν προτεραιότητα στις δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης και να ενσωματώσουν τους ΣΒΑ στις διαδικασίες και τις στρατηγικές τους. Μέσω ενεργειών ψηφιακού μετασχηματισμού, όπως εκπαίδευση και εκπαίδευση προσωπικού, βελτιώσεις υποδομών και υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων, οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα μπορούν να βελτιώσουν τις προσπάθειές τους για βιωσιμότητα.